

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је садржан у одредбама члана 97. тач. 6. и 7. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, банкарски и девизни систем, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о инвестиционим фондовима („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 51/09, 31/11 и 115/14 - у даљем тексту: Закон) ступио је на снагу 2. јуна 2006. године, а почео је са применом 10. јуна 2006. године. Овим законом створени су темељи за оснивање и функционисање инвестиционих фондова, као новог облика институционалних инвеститора на тржишту капитала у Републици Србији. Осим тога, Закон је инвеститорима обезбедио услове да као чланови ових фондова, на једноставан и ефикасан начин учествују на тржишту капитала и остварују одређене приносе на уложена средства. Прикупљена новчана средства чланова фонда се, у складу са прописаном инвестиционом и пословном политиком инвестиционог фонда, улажу у различите облике имовине, и на такав начин доприносе не само повећању имовине фонда и његових чланова, већ и развоју тржишта капитала, као и стварању услова за повољније и ефикасније финансирање реалног сектора.

Усвојени Закон, садржавао је стандардна решења карактеристична за системе у којима се развој фондова тек очекује, и представљао је добру основу за развој сектора инвестиционих фондова. Након ступања на снагу Закона о инвестиционим фондовима регистрована су прва друштва за управљање инвестиционим фондовима и први инвестициони фондови, који су од оснивања бележили значајне стопе раста вредности имовине. С обзиром на тадашње тржишне услове друштва за управљање фондовима су се најчешће одлучивала за организовање отворених инвестиционих фондова са стратегијом улагања првенствено у власничке хартије од вредности (акције домаћих и регионалних компанија).

Међутим, први инвестициони фондови организовани су пред сам почетак глобалне финансијске кризе, чији су се ефекти осетили већ током 2008 године, када је, након значајног раста цена акција на Београдској берзи током друге половине 2006. године и прве половине 2007. године, кренуо нагли тренд пада цена акција. Средином фебруара 2009. године, као резултат глобалне финансијске кризе, цене акција на Београдској берзи, (посматрано кроз индекс најликвиднијих компанија - Белех 15) биле су ниже за скоро 90% од историјских максимума са средине 2007. године.

Овакав драстичан пад озбиљно је утицао на учеснике на тржишту и пољуљао поверење у потенцијал инвестиционих фондова као облика улагања. Као резултат тога, имовина под управом друштава за управљање инвестиционим фондовима, скоро константно се смањивала услед повлачења улога чланова, што је целокупан сектор

инвестиционих фондова учинило занемарљиво значајним учесником на тржишту капитала.

У жељи да ублажи негативне ефекте, законодавац је три пута мењао Закон о инвестиционим фондовима. Сваки пут је Закон унапређиван у складу са захтевима праксе и делимично усклађиван са директивама ЕУ, у мери у којој је дозвољавао степен развоја домаћег финансијског тржишта и у мери у којој су ти принципи могли бити инкорпорирани у домаћи законодавни оквир.

Измене и допуне Закона из 2009. и 2011. године извршене су у циљу обезбеђивања стабилнијег и сигурнијег пословања инвестиционих фондова у условима глобалне финансијске кризе, усклађивања са релевантном Директивом 2009/65/ЕС Европског парламента и Савета, од 13. јула 2009. године, о координацији закона, прописа и административних одредби које се односе на подухвате везане за колективне инвестиције у преносиве хартије од вредности, као и усаглашавања са новим Законом о тржишту капитала („Службени гласник РС”, број 31/11), који је ступио на снагу 17. маја 2011. године.

Изменама из 2009. године, имплементирани су измене, од којих се као најзначајније издвајају:

- број ангажованих портфолио управника фондова смањен је на најмање једног запосленог на неодређено време, тако да једно овлашћено лице може да управља са више фондова којима управља исто друштво за управљање;
- имплементирана је одредба да лица које стекну квалификовано учешће у друштву за управљање без сагласности Комисије за хартије од вредности (у даљем тексту; Комисија) губе право гласа на основу тако стечених акција;
- скраћени су рокови за обавештавање чланова, односно акционара фондова о изменама и допунама правила пословања и других општих аката, са 30 на 15 дана;
- подигнут је праг да члан отвореног фонда не може стећи више од 20% нето вредности инвестиционог фонда, уместо 10% што је био износ до тада;
- дозвољено је улагање имовине инвестиционог фонда у инвестиционе јединице других отворених инвестиционих фондова, али не и у уделе ортачких и командитних друштава;
- прописана је могућност прекорачења ограничења улагања инвестиционог фонда у првих шест месеци од оснивања фонда, како би се фонду омогућио адекватан период пословања;
- унапређена је регулатива о садржини проспекта;
- промењен је рок за откуп инвестиционих јединица.

Током 2011. године, услед потребе да се законодавни оквир унапреди и усклади са другим законима који су у међувремену измењени (Закон тржишту капитала и Закон о преузимању акционарских друштава), као и додатно приближи регулативи Европске уније, извршене су додатне измене Закона о инвестиционим фондовима, од којих су најбитније:

- дефинисање друштва за управљање искључиво као нејавног акционарског друштва, у смислу Закона о тржишту капитала које су у ступиле на снагу у наведеном периоду;
- проширене су делатности друштва за управљање, тако што је поред већ прописаних делатности друштвима дата могућност да обављају и друге послове у складу са

Законом о тржишту капитала, што пре свега подразумева управљање портфолијом и пружање инвестиционих савета и другим клијентима поред инвестиционих фондова;

- измењени су услови и начин улагања имовине инвестиционог фонда и Комисији је дато овлашћење да ближе пропише услове и начин улагања те имовине;
- унете су нове одредбе које се односе на овлашћење за обављање делатности кастоди банке, правила пословања кастоди банке, као и на услуге кастоди банке;
- поштрена је казнена политика за кршење одредаба закона.

Изменама Закона из 2014. године, имплементирани су одредбе које су имале за циљ да учине ефикаснијим пословање друштава за управљање инвестиционим фондовима, с обзиром на то да је у претходном периоду дошло до пада промета на домаћем тржишту капитала, као и до значајног смањења броја тржишних учесника. Неке од најзначајнијих измене су:

- смањен је износ новчаног дела основног капитала друштва за управљање приликом оснивања са постојећих 200.000 евра на 125.000 евра, што је представљало усклађивање са регулитвом ЕУ;
- успостављена је обавеза полугодишњег извештавања Комисије, такође као део процеса усаглашавања са ЕУ директивама;
- померена је граница укупног нивоа задуживања друштава за управљање у име фонда, у циљу одржавања потребног нивоа ликвидности, са 20 одсто на 10 одсто вредности имовине фонда;
- укинута је обавеза објављивања приноса и вредности инвестиционе јединице фондова у штампаним медијима и прописивање обавезе објављивања наведених информација на интернет страницама друштава за управљање фондовима.

У оквиру процеса приступања Републике Србије Европској унији и Преговарачке позиције за Поглавље 9 „Финансијске услуге” коју је Влада Републике Србије усвојила на седници одржаној 12. октобра 2017. године, Република Србија је преузела обавезу да до краја трећег квартала 2021. године, изврши потпуно усклађивање Закона о инвестиционим фондовима са Директивом 2009/65/ЕС Европског парламента и Савета, од 13. јула 2009. године, о координацији закона, прописа и административних одредби које се односе на подухвате везане за колективне инвестиције у преносиве хартије од вредности (Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities, у даљем тексту: Директива UCITS IV) и Директивом 2014/91/ЕУ Европског парламента и Савета, од 23. јула 2014. године о измени Директиве 2009/65/ЕЗ у погледу послова депозитара, политика награђивања и санкција које уређују институције за колективно улагање у преносиве хартије од вредности (у даљем тексту: Директива UCITS V), као и да донесе посебан Закон о алтернативним инвестиционим фондовима у који ће да транспонује Директиву 2011/61/ЕУ Европског парламента и Савета, од 8. јуна 2011. године која се односи на управљање алтернативним инвестиционим фондовима.

У циљу даљег усклађивања са прописима Европске уније и унапређења законодавног оквира који ће допринети развоју индустрије фондова и тржишта капитала и повећању сигурности и поверења инвеститора, Решењима министра финансија бр. 119-01-9/2017-16 од 30. јануара 2017. године и бр. 119-01-275/2018-01 од 28. августа 2018. године, образована је Радна група за израду Нацрта закона о изменама

и допунама Закона о инвестиционим фондовима и Нацрта закона о алтернативним инвестиционим фондовима (у даљем тексту: Радна група).

У складу са преузетим обавезама у процесу приступања Европској унији, усаглашен је став да се материја постојећег Закона о инвестиционим фондовима, према врстама фондова и сходно европским прописима, раздвоји у два закона. Планирано је будући Закон о инвестиционим фондовима уређује само отворене инвестиционе фондове са јавном понудом који улажу у преносиве хартије од вредности и друштва за управљање овим фондовима, док ће сви други фондови и облици управљања таквим фондовима, бити издвојени у посебан Закон о алтернативним инвестиционим фондовима.

Током рада на припреми Нацрта закона о изменама и допунама Закона о инвестиционим фондовима, закључено је да обим потребних измена и допуна, које се односе на брисање одредби о затвореним и приватним фондовима, усклађивање са Законом о алтернативним фондовима, као и даље транспоноване одредби директива UCITS IV и UCITS V које уређују институције за колективно улагање у преносиве хартије од вредности (УЦИТС фондове), захтева да се приступи изради новог Закона о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом (у даљем тексту: Закон).

Упоредни рад на два закона који уређују субјекте за заједничка улагања чија је једина сврха и намена прикупљање новчаних средстава и улагање тих средстава у складу са унапред одређеном стратегијом, искључиво у корист инвеститора, указао је на потребу да се изврши термилошко усклађивање, односно да се у оба закона користе исти изрази, прилагођени захтевима даље хармонизације домаћих прописа са прописима Европске уније, као и да се уједначе одредбе које уређују исту или приближно исту материју као оне које се односе на инвестиционе јединице, почетну понуду, издавање и стицање инвестиционих јединица, дистрибуцију инвестиционих јединица, рокове, услове за давање сагласности и повлачење сагласности за члана управе друштва за управљање, делегирање послова на трећа лица, награђивање, пренос управљања, статусне промене и депозитара.

Имајући у виду да ће се овим законом извршити даље усклађивање са релевантним директивама Европске уније које уређују само једну врсту инвестиционих фондова, на почетку је било потребно прецизније дефинисати појам отвореног инвестиционог фонда са јавном понудом који улаже у преносиве хартије од вредности (у даљем тексту: УЦИТС фонд).

Сходно европским прописима, инвестиционе јединице су сада дефинисане као преносиви дематеријализовани финансијски инструменти у складу са законом који уређује тржиште капитала.

Даље, ради усклађивања са поменутиим директивама, претходно коришћени изрази кастоди банка и кастоди услуге замењени су изразима депозитар и услуге депозитара, с обзиром да релевантне европске директиве прописују могућност да под одређеним условима, услуге депозитара могу да пружају и друге финансијске институције које морају да имају дозволу за рад издату од надлежних органа, на које се примењује прудинцијални надзор и које подлежу континуираном праћењу пословања. Међутим, у складу са одредбама новог закона, до уласка у Европску унију услуге депозитара моћи ће да пружају само кредитне институције, односно банке. У односу на до сада важећи Закон о инвестиционим фондовима, овим законом су прецизније регулисане услуге које може обављати депозитар, надлежност и услови за издавање

дозволе за пружање услуге депозитара, одговорност депозитара, као и могућност делегирања услуга депозитара.

У циљу даљег усклађивања одредби са европским прописима и Законом о алтернативним инвестиционим фондовима, у односу на досадашњи Закон о инвестиционим фондовима, продужен је рок у којем Комисија доноси решење о издавању дозволе са 30 на 60 дана, како би се обезбедило довољно времена да се прикупи сва потребна документација, провери да ли су испуњени прописани услови и утврди да је обезбеђена адекватна заштита интереса чланова.

Овим законом проширена је могућност делегирања послова друштва за управљање тако што, поред административних и маркетиншких послова, друштво за управљање сада може делегирати и послове управљања имовином УЦИТС фонда и управљања ризицима, али само на лица која имају дозволу за управљање имовином/портфолиом издату од надлежног органа и подлежу одговарајућем надзору. Додатно су прецизирани и услови под којима друштво за управљање може да делегира послове на треће лице, као и да делегирање послова не искључује одговорност друштва за управљање.

Поред наведеног, ради веће сигурности финансијског система, уведена је и обавеза друштва за управљање да успостави и спроводи политику и праксу награђивања која одражава и промовише ефикасно управљање ризицима и спречава преузимање ризика који нису у складу са профилом ризичности, правилима или проспектом отвореног инвестиционих фондова којим управља или нарушавају обавезу друштва за управљање да делује у најбољем интересу отвореног инвестиционог фонда.

Део измена и допуна претходно важећег закона извршен је на основу пристиглих иницијатива из приватног сектора којима је тражено да се измене одредбе закона које уређују улагање имовине инвестиционог фонда, ограничења улагања те имовине, форме и структуре организовања фондова, као и могућност улагања у девизама. Предложене измене које се односе на улагања имовине инвестиционог фонда, као и структуре организовања ових фондова, у још већој мери су усаглашене са решењима предвиђеним релевантним европским директивама, али и условима домаћег тржишта капитала, чиме је проширена могућност улагања имовине, постигнута боља диверсификација ризика, а самим тим и већа заштита инвеститора.

На основу образложене иницијативе представника индустрије фондова, у односу на претходни закон, брисано је и ограничење да члан отвореног фонда не може стећи више од 20% нето вредности инвестиционог фонда, што је и у складу са прописима Европске уније.

Сходно одредбама европских прописа, извршено је и даље прецизирање регулаторних и надзорних овлашћења и обавеза Комисије за хартије од вредности, а нарочито у делу који се односи на мере у надзору над пословањем друштва за управљање, инвестиционог фонда и депозитара.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Глава I. Закона (чл. 1. до 4.) уређује основне одредбе, односно предмет закона, значење појединих појмова, изузетке од примене закона, и забрану употребе појмова "инвестициони фонд", "отворени инвестициони фонд са јавном понудом" или "УЦИТС

фонд”.

Члан 1. Закона одређује предмет уређивања Закона, односно уређује организовање и управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом; оснивање, делатност и пословање друштва за управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом; послови и дужности депозитара, у смислу овог закона; надлежност Комисије за хартије од вредности (у даљем тексту: Комисија); надзор над радом и пословањем отвореног инвестиционог фонда са јавном понудом, друштва за управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом и депозитара; и друга питања од значаја за област отворених инвестиционих фондова са јавном понудом.

Један од најзначајнијих чланова Закона је члан 2, који садржи дефиниције појмова који се користе у закону. Треба напоменути и да су све дефиниције, поред потребе да се основни појмови који се користе у Закону што прецизније одреде, и последица усаглашавања са Директивом УЦИТС IV и Директивом УЦИТС V.

Члан 3. Закона уређује забрану употребе појма „инвестициони фонд“, “отворени инвестициони фонд са јавном понудом“ или “УЦИТС фонд”, нити појмове изведене из тог појма у свом пословном имену или називу, односно називу свог производа или услуге, осим ако те појмове користе на основу одредаба овог закона или закона који уређује алтернативне инвестиционе фондове.

Члан 4. Закона наводи лица на које се Закон не примењује.

Глава II. Закона уређује услове за оснивање друштва за управљање и услове под којима друштва за управљање може пословати.

Члан 5. Закона прописује да је друштво за управљање привредно друштво са седиштем у Републици чија је основна делатност организовање и управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, може се основати као дводомно акционарско друштво које није јавно друштво у смислу закона којим се уређује тржиште капитала, и не може бити циљно друштво у смислу закона којим се уређује преузимање акционарских друштава.

Члан 6. Закона дефинише основне и додатне делатности које друштво за управљање може да обавља, али мора имати дозволу Комисије. Основна делатност је организовање и управљање УЦИТС фондом, а може да управља и другим институцијама колективног инвестирања под одређеним условима, а додатне делатности су управљање портфолијом на дискреционој и појединачној основи у складу са законом који уређује тржиште капитала и помоћне услуге. У овом члану је таксативно наведено које су услуге и активности обухваћене под управљањем УЦИТС фондом. Закон експлицитно прописује да се друштво за управљање не може бавити оним делатностима које нису дефинисане у овом члану.

Члан 7. Закона уређује ограничења пословања друштва за управљање.

Члан 8. Закона уређује висину основног капитала друштва за управљање. Прописано је да новчани део основног капитала друштва за управљање приликом оснивања износи најмање 125.000 (сто двадесет пет хиљада) евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу који утврђује Народна банка Србије на дан уплате и уплаћује се на привремени рачун код банке у целости пре уписа друштва за управљање у регистар привредних субјеката. Када капитал падне испод висине минималног износа капитала, Комисија може друштву за управљање да омогући да отклони одступања у одређеном року, односно да наложи

неку од мера надзора из овог закона. Комисија ближе прописује начин израчунавања адекватности капитала друштва за управљање.

Члан 9. Закона уређује организациону и техничку оспособљеност друштва за управљање. Друштво за управљање је дужно да ангажује најмање једног портфолио менаџера запосленог на неодређено време.

Члан 10. Закона прописује да у пословном имену друштва за управљање морају бити садржане речи: "друштво за управљање отвореним инвестиционим фондом са јавном понудом" или речи: „друштво за управљање УЦИТС фондом“.

Члан 11. Закона прописује да лице које намерава да оснује друштво за управљање дужно је да поднесе Комисији захтев за издавање дозволе за рад друштва за управљање, као и ко може основати друштво за управљање, ко може имати квалификовано учешће и која се документа подносе уз захтев за издавање дозволе за рад.

Чланови 12. до 13. Закона уређују да друштво за управљање може почети са радом када добије дозволу за рад од Комисије и буде уписано у регистар, да не сме обављати другу делатност осим делатности за које је добило дозволу за рад у складу са овим законом, као и услове и поступак за издавање дозволе за рад друштва за управљање, обавезу друштва за управљање да трајно испуњава услове под којим му је Комисија издала дозволу за рад и да обавести Комисију о свим значајним променама.

Члан 14. Закона уређује поступак за проширење дозвола за рад друштва за управљање за обављање додатних делатности за које није добио дозволу за рад.

Члан 15. Закона уређује стицање квалификованог учешћа уз сагласност Комисије.

Члан 16. Закона прописује да се на органе друштва за управљање примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва, осим уколико Законом није другачије одређено. Управу друштва за управљање чине најмање два члана, који заједно воде послове и заступају друштво за управљање (овај став има одложену примену до уласка у чланство Европске уније). Прописани су и услови које мора да испуњава лице које може бити изабрано за члана управе друштва за управљање.

Чланови 17. и 18. Закона уређују услове под којима Комисија даје сагласност и под којима мора или може да повлачи сагласност, на избор предложених чланова управе друштва за управљање.

Члан 19. Закона прописује основне дужности друштва за управљање, чланова управе и лица запослених у друштву за управљање, а то су савесно и поштено поступање приликом обављања делатности, поступање са пажњом доброг стручњака, поступање у најбољем интересу УЦИТС фонда и чланова, успостављање и ефикасно коришћење средства и процеса потребних за уредно обављање делатности друштва за управљање, предузимање свих разумних мера како би се избегли сукоби интереса и придржавање одредби Закона и подзаконских аката донетих на основу Закона.

Члан 20. Закона прописује обавезу чланова управе друштва за управљање, лица која су запослена или лица ангажованих по било ком другом основу у друштву за управљање и повезаних лица, да чувају као пословну тајну информације о УЦИТС фонду или друштву за управљање које би могле да створе погрешну представу о пословању друштва за управљање и будућим активностима и пословним плановима друштва за управљање, осим у случајевима предвиђеним законом.

Чланови 21. Закона прописује да су општи акти друштва за управљање оснивачки акт, статuti други општи акти у складу са законом којим се уређују привредна друштва, и да је потребна претходна сагласност Комисије на опште акте..

Члан 22. Закона уређује обавезу друштва за управљање да у року од 30 дана од дана пријема решења о издавању дозволе за рад и решења о давању сагласности на одлуку о избору чланова управе друштва за управљање, поднесе регистрациону пријаву у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката, а након пријема решења о упису у Регистар привредних друштава, достави Комисији извод.

Члан 23. Закона уређује обавезу друштва за управљање да пре подношења пријаве за упис промењеног пословног имена и седишта у регистар привредних субјеката обавести Комисију о промени коју врши.

Члан 24. Закона уређује обавезу друштва за управљање и поступак вођења пословних књига, састављања и вршења ревизије финансијских извештаја друштва за управљање и УЦИТС фонда, као и обавезу да такве извештаје доставља Комисији.

Члан 25. Закона уређује обавезу друштва за управљање да јавно објави и Комисији достави посебне годишње финансијске извештаје за друштво и за инвестиционе фондове којима оно управља, са извештајем екстерног ревизора, до 30. априла текуће године за претходну годину и полугодишње извештаје за сваки инвестициони фонд посебно до 31. августа текуће године, за претходно полугодиште.

Члан 26. Закона уређују обавезу друштва за управљање да обавести Комисију уколико трећим лицима делегира послове које је дужно да обавља, уз изузетак да је дужно да прибави претходну сагласност Комисије уколико делегира послове управљања улагањима, односно управљање имовином и управљање ризицима.

Члан 27. Закона уређује услове под којима друштво за управљање може делегирати послове трећим лицима.

Члан 28. Закона прописује лица на која друштво за управљање не сме да делегира послове управљања имовином и ризицима.

Члан 29. Закона уређују обавезу друштва за управљање да, приликом делегирања послова на трећа лица, коришћења екстерних услуга и других послова који су од значаја за друштво за управљање и УЦИТС фондове којима управља, поступа стручно, са дужном пажњом и у најбољем интересу чланова УЦИТС фонда којим управља.

Члан 30. Закона прописује обавезу друштва за управљање да успостави ефикасан систем управљања ризицима, да утврди прихватљив степен ризика и одреди профил ризичности друштва за управљање и УЦИТС фондова којима управља. Друштво за управљање је дужно да ажурира стратегију управљања ризицима најмање једном годишње, да без одлагања обавести Комисију о свим битним променама успостављених стратегија управљања ризицима, као и о свим битним променама изложености ризицима.

Члан 31. Закона уређују обавезу друштва за управљање да успостави и спроводи политику и праксу награђивања која одражава и промовише ефикасно управљање ризицима и спречава преузимање ризика који нису у складу са профилем ризичности, правилима или проспектом УЦИТС фонда којима управља или нарушавају обавезу друштва за управљање да делује у најбољем интересу УЦИТС фонда.

Члан 32. Закона уређују обавезу друштва за управљање да успостави примерене

процедуре за адекватно решавање примедби чланова фонда којим управља, тако да нема ограничења за остваривање права чланова фонда.

Члан 33. Закона прописује да се спорови између друштва за управљање и чланова фонда којима управља решавају у судском или вансудском поступку.

Члан 34. Закона уређује обавезу друштва за управљање да има ажурирану интернет страницу на којој мора да објављује прописане податке о друштву за управљање, као и о УЦИТС фондовима којима управља.

Глава III. Закона уређује отворени инвестициони фонд са јавном понудом – УЦИТС фонд.

Члан 35. Закона уређује појам УЦИТС фонда, односно да је отворени инвестициони фонд који нема својство правног лица, који организује друштво за управљање и чијом имовином управља друштво за управљање у своје име, а за заједнички рачун чланова фонда, у складу са овим законом. УЦИТС фонд се организује са јединим циљем да се заједничка средства која су прикупљена од јавности, улажу у преносиве хартије од вредности или у другу ликвидну финансијску имовину у складу са овим законом, а на основу правила дисперзије ризика, као и на принципу откупа инвестиционих јединица на захтев члана фонда из имовине фонда. Минимална новчана средства за отпочињање пословања УЦИТС фонда не могу бити мања од 200.000 (двеста хиљада) евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу који утврђује Народна банка Србије на дан уплате и морају се уплатити на рачун код депозитара у року од три месеца од дана упућивања јавног позива за куповину инвестиционих јединица.

Члан 36. Закона прописује да назив УЦИТС фонда не може бити у супротности са изабраном инвестиционом политиком и да мора да садржи ознаку “отворени инвестициони фонд са јавном понудом“ или “УЦИТС фонд”.

Члан 37. Закона прописује да домаћа и страна правна и физичка лица могу улагати у УЦИТС фонд, у складу са одредбама овог закона, а куповина инвестиционих јединица може се вршити уплатом у динарима и у девизама.

Члан 38. Закона уређује обавезу друштва за управљање које намерава да организује УЦИТС фонд, да поднесе Комисији захтев за издавање дозволе за организовање и управљање УЦИТС фондом и услове за издавање ове дозволе.

Члан 39. Закона уређује издавање дозволе за организовање и управљање УЦИТС фондом.

Члан 40. Закона уређује да Комисија уписује УЦИТС фонд у Регистар УЦИТС фондова када се испуне прописани услови.

Члан 41. Закона уређује шта садржи инвестициона политика УЦИТС фонда.

Члан 42. Закона прописује имовину у коју УЦИТС фонд може да улаже.

Члан 43. Закона уређује ограничења улагања имовине УЦИТС фонда.

Члан 44. Закона уређује изузетак од ограничења улагања имовине УЦИТС фонда у преносиве хартије од вредности и инструменте тржишта новца чији је издавалац или за које гарантује Република, Народна банка Србије, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе Републике, држава чланица ЕУ, јединица локалне и регионалне самоуправе државе чланице, треће државе или јавно међународно тело коме припадају једна или више држава чланица.

Члан 45. Закона уређује обавезу да се УЦИТС фонд, у року од шест месеци од организовања, усклади са ограничењима улагања из чл. 43. и 44.

Члан 46. Закона уређује ограничења располагања имовином УЦИТС фонда, односно да се имовина УЦИТС фонда држи одвојено од имовине друштва за управљање и имовине депозитара, не може бити предмет залогe, не може се укључити у ликвидациону или стечајну масу друштва за управљање, нити депозитара, нити може бити предмет принудне наплате у циљу намиривања потраживања према друштву за управљање и депозитару.

Члан 47. Закона уређује обавезу друштава за управљање да за сваки УЦИТС фонд којим управља утврди вредност укупне имовине и укупних обавеза УЦИТС фонда и начин њиховог утврђивања.

Члан 48. Закона уређује да инвестициона јединица представља сразмерни обрачунски удео у укупној нето имовини УЦИТС фонда на основу које стицалац инвестиционе јединице има одређена права, као и да друштво за управљање води регистар инвестиционих јединица и евидентира сваку промену у располагању.

Члан 49. Закона уређује утврђивање цене инвестиционе јединице у зависности да ли је цена издавања или цена након почетне понуде. Утврђивање вредности, односно цене инвестиционе јединице врши се сваког радног дана и објављује на интернет страници друштва за управљање.

Чланови 50. и 51. Закона уређују почетну понуду и издавање инвестиционих јединица.

Члан 52. Закона уређује да се инвестиционе јединице и права из инвестиционих јединица, стичу се уписом у регистар инвестиционих јединица, да је друштво за управљање дужно да након закључења уговора о улагању инвеститора без одлагања упише у регистар инвестиционих јединица, као и када се уговор о стицању инвестиционих јединица сматра закљученим код оригинарног стицања, а када у другим случајевима стицања. Прописано и када друштво за управљање мора, а када може да одбије да закључи уговор о улагању.

Члан 53. и 54. Закона уређује располагање ималаца инвестиционих јединица на којима постоје права и терети, као и да се на инвестиционој јединици може се уписати само једно заложно право.

Члан 55. Закона уређује обавезу УЦИТС фонда да откупи инвестиционе јединице на начин предвиђен проспектом и начин утврђивања цене инвестиционе јединице.

Члан 56. Закона уређује могућност друштва за управљање да наложи депозитару да привремено обустави издавање и откуп инвестиционих јединица ради заштите интереса чланова фонда и овлашћење Комисије да може захтевати од друштва за управљање да достави документацију и информације неопходне за процену оправданости одлуке о обустављању.

Члан 57. Закона уређује да друштво за управљање може, искључиво ради одржавања потребног нивоа ликвидности УЦИТС фонда, у своје име а за рачун УЦИТС фонда, вршити задуживање са роком отплате до 360 дана, закључивањем уговора о кредиту или репо уговора са другим инвестиционим фондовима и кредитним институцијама, чији предмет могу бити и акције, али укупно задуживање може износити највише до 10% вредности имовине фонда.

Члан 58. Закона уређује обавезу друштава за управљање да објављује принос УЦИТС фонда два пута годишње, закључно на дан 30. јуна, односно 31. децембра текуће године и начин израчунавања приноса.

Члан 59. уређује да УЦИТС фонд остварује приходе од камата, дивиденди и остварених капиталних добитака, а да друштво за управљање мора назначити у проспекту начин расподеле прихода која се може вршити само у готовом новцу.

Члан 60. Закона уређује обавезу УЦИТС фонда да има правила, проспекти и кључне информације, које друштво за управљање саставља посебно за сваки УЦИТС фонд којим управља. Проспект мора садржати све информације на основу којих инвеститор може донети основану одлуку о предложеном улагању, а нарочито о ризицима у вези са тим улагањем, податке о УЦИТС фонду, друштву за управљање и депозитару. Правила УЦИТС фонда прилажу се проспекту и чине његов саставни део. Кључне информације морају просечном инвеститору омогућити да разуме врсту и значај ризика, уз оцену последица стицања инвестиционих јединица у УЦИТС фонду.

Члан 61. Закона уређује обавезну садржину проспекта и кључних информација, односно које податке о УЦИТС фонду, друштву за управљање и депозитару морају да садрже.

Члан 62. Закона прописује да јавна понуда инвестиционих јединица на територији Републике допуштена је само ако је пре понуде објављен проспекти, што је могуће тек након што проспекти буде одобрен од стране Комисије. Текст проспекта и кључних информација не сме садржати нетачне податке, односно податке који могу створити погрешну представу у погледу вредности имовине УЦИТС фонда, вредности инвестиционих јединица и других чињеница везаних за пословање УЦИТС фонда и одговорност друштва за управљање за могућу штету.

Члан 63. Закона прописује обавезу друштва за управљање да када наступе значајније промене услед којих подаци у проспекту и кључним информацијама не одговарају стварном стању, достави Комисији, ради давања одобрења, измењени проспекти односно кључне информације УЦИТС фонда.

Члан 64. Закона уређује садржину правила УЦИТС фонда и да Комисија доноси решење о давању сагласности на измене правила УЦИТС фонда када утврди да нису у супротности са законом или интересима чланова УЦИТС фонда

Члан 65. Закона уређује обавезу друштва за управљање да обавести све чланове фонда о изменама правила УЦИТС фонда, проспекта и кључних информација.

Члан 66. Закона уређује накнаде које се наплаћују од чланова фонда и из имовине УЦИТС фонда.

Члан 67. Закона уређује обавезу друштва за управљање да води евиденцију за сваког члана УЦИТС фонда о броју инвестиционих јединица у његовом власништву и доставља сваком члану фонда обавештење о броју и појединачној вредности инвестиционих јединица у власништву, као и износе накнада са датумима доспећа.

Члан 68. Закона уређује могућност друштва за управљање да непосредно или преко посредника јавно оглашава УЦИТС фонд којим управља, путем објављивања огласа, јавних позива и рекламних материјала или на други начин, а у циљу позивања на приступање УЦИТС фонду. Текст огласа, односно позива мора бити јасан, недвосмислен, тачан и у складу са садржином проспекта и кључних информација.

Члан 69. Закона прописује да друштво за управљање само на основу закљученог уговора може непосредно или преко дистрибутера пружати продајне услуге, а

дистрибутери могу бити кредитне институције и брокерско-дилерска друштва, као и остала лица у складу са актом Комисије.

Члан 70. Закона уређује добровољни пренос управљања УЦИТС фондом, односно да друштво за управљање уговором у писаној форми може пренети управљање УЦИТС фондом на друго друштво за управљање, уз претходну сагласност Комисије.

Члан 71. Закона уређује статусне промене УЦИТС фонда, односно спајање два или више УЦИТС фонда у новоосновани УЦИТС фонд или припајање једног или више УЦИТС фондова другом, постојећем УЦИТС фонду.

Члан 72. Закона уређује услове за распуштање УЦИТС фонда и наплату накнада у случају распуштања.

Члан 73. Закона уређује правне последице распуштања УЦИТС фонда, односно да је забрањено свако даље издавање или откуп инвестиционих јединица УЦИТС фонда након доношења одлуке о распуштању, као и обавезу лица које спроводи поступак распуштања УЦИТС фонда да у поступку спровођења распуштања поступа у најбољем интересу чланова фонда.

Члан 74. Закона уређује поступак у ситуацији када Комисија решењем одузме дозволу за рад друштву за управљање.

Члан 75. Закона уређује поступак депозитара после пријема одлуке о распуштању УЦИТС фонда у случају одузимања дозволе за рад друштву за управљање.

Члан 76. Закона уређује распуштање УЦИТС фонда организованог на одређено време.

Глава IV. Закона уређује посебне форме организовања УЦИТС фонда.

Члан 77. Закона прописује да друштво за управљање може основати кровни УЦИТС, који се састоји од два или више подфондова који се разликују по једној или више специфичности, да кровни УЦИТС фонд није правно лице и да ће се сваки од подфондова сматрати посебним УЦИТС фондом у смислу обавеза из овог закона.

Члан 78. Закона уређује организовање кровног УЦИТС фонда, односно обавезу друштва за управљање да добије дозволу Комисије за организовање кровног УЦИТС фонда, као и дозволу за организовање сваког подфонда кровног УЦИТС фонда.

Члан 79. Закона уређује обавезу да назив кровног УЦИТС фонда мора садржати назнаку „кровни УЦИТС фонд“, а назив подфонда мора садржати назив кровног фонда и име подфонда.

Члан 80. Закона уређује обавезу друштва за управљање да усвоји правила кровног УЦИТС фонда и изради проспект кровног УЦИТС фонда. За подфондове кровног УЦИТС-а не усвајају се посебна правила, нити се израђују посебни проспекти, него су специфичности свакога подфонда одређени правилима и проспектом кровног УЦИТС фонда, али за сваки подфонд друштво за управљање је дужно да усвоји кључне информације.

Члан 81. Закона уређује имовину и улагања подфонда. Имовина једног подфонда одвојена је од имовине другог подфонда и обавезе, односно потраживања произашла из трансакција за рачун једног подфонда, подмирују се искључиво из имовине, односно у корист имовине тог подфонда. На сваки подфонд примењују се одредбе овог закона о дозвољеним улагањима и ограничењима улагања.

Члан 82. Закона уређује обавезу друштва за управљање да за рачун кровног УЦИТС фонда са депозитаром закључи уговор о обављању послова депозитара за кровни УЦИТС фонд и све његове подфондове.

Члан 83. Закона уређује престанак постојања кровног фонда и распуштање кровног фонда и подфонда.

Члан 84. Закона дефинише главни и пратећи УЦИТС фонд. Главни УЦИТС фонд међу својим имаоцима инвестиционих јединица има најмање један пратећи УЦИТС фонд, сам није пратећи УЦИТС фонд и не улаже имовину у пратећи УЦИТС фонд. Пратећи УЦИТС фонд мора да има претходно одобрење Комисије да инвестира, одступајући од ограничења прописаних овим законом, најмање 85% своје имовине у инвестиционе јединице главног УЦИТС фонда.

Члан 85. Закона прописује да пратећи УЦИТС фонд може да настане организовањем новог УЦИТС фонда у облику пратећег УЦИТС фонда или трансформацијом постојећег УЦИТС фонда у пратећи УЦИТС фонд, само уз претходно одобрење Комисије. Овим чланом прописана су документа која нови или постојећи УЦИТС фонд доставља Комисији уз захтев за одобрење да постане пратећи и улаже у главни УЦИТС фонд, као у да Комисија одобрава пратећем УЦИТС фонду да улаже у главни УЦИТС фонд ако пратећи УЦИТС, његови депозитари и његов ревизор, као и главни УЦИТС фонд испуњавају све захтеве прописане овим законом.

Члан 86. Закона уређује обавезе друштва за управљање пратећим и главним УЦИТС фондом, потписивање уговора, достављање документације и информација, усклађивање времена за израчунавање и објаву цене њихових инвестиционих јединица, дејство распуштања, спајања и припајања главног УЦИТС фонда на пратећи УЦИТС фонд и слично.

Чланови 87. и 88. Закона уређују обавезе и сарадњу депозитара и ревизора главног и пратећег УЦИТС фонда.

Члан 89. Закона уређује информације које је друштво за управљање УЦИТС фондом дужно да достави имаоцима својих инвестиционих јединица у случајевима претварања постојећег УЦИТС фонда у пратећи УЦИТС фонд и промене главног УЦИТС фонда.

Члан 90. Закона уређује обавезу друштва за управљање пратећег УЦИТС фонда да прати пословање главног УЦИТС фонда.

Члан 91. Закона уређује обавезу друштва за управљање главним УЦИТС фондом да без одлагања обавештава Комисију о пратећем УЦИТС фонду који улаже у његове инвестиционе јединице.

Члан 92. Закона уређује обавезе Комисије да без одлагања обавештава пратећи УЦИТС фонд, или надлежни орган матичне државе пратећег УЦИТС фонда о свакој одлуци, мери, уоченом непоштовању одредби овог закона у вези са главним УЦИТС фондом или, његовим друштвом за управљање, депозитаром или ревизором.

Глава V. Закона уређује депозитара, као и начин и услове за обављање делатности депозитара.

Члан 93. Закона прописује обвезу друштва за управљање да за сваки УЦИТС којим управља изабере једног депозитара, и да са истим у писаној форми закључи уговор о пружању услуга депозитара. У Републици депозитар може бити кредитна институција са седиштем у Републици, која има дозволу Комисије за обављање послова депозитара и мора трајно да испуњава организационе захтеве и услове потребне за обављање послова депозитара.

Члан 94. Закона уређује захтев и услове за издавање дозволе за обављање послова депозитара, који се подноси Комисији. Комисија води регистар дозвола издатих за обављање делатности депозитара.

Члан 95. Закона уређује обавезу депозитара да донесе правила пословања у погледу обављања послова депозитара, на која сагласност даје Комисија, као и податке који се утврђују овим правилима.

Члан 96. Закона уређује уговор са депозитаром и обавезу достављања уговора Комисији.

Члан 97. Закона уређује услове за именовање депозитара када друштво за управљање из Републике управља УЦИТС фондом из друге државе, и депозитар може бити у матичној држави или у Републици.

Чланови 98. до 101. Закона дефинишу послове које депозитар обавља за УЦИТС фонд, односно контролне послове, праћење тока новца УЦИТС фонда и послове чувања имовине УЦИТС фонда. Депозитар може обављати послове за више УЦИТС фондова, с тим што у том случају води посебне рачуне имовине за сваки фонд. Депозитар је дужан да друштву за управљање редовно доставља потпуни списак имовине за сваки УЦИТС фонд за који обавља послове депозитара, да извештава друштво за управљање о битним догађајима који наступају код издавалаца хартија од вредности и других финансијских инструмената везаним за имовину УЦИТС фонда која су му поверена на чување, као и да извршава налоге друштва за управљање који произлазе из битних догађаја.

Члан 102. Закона прописује да су депозитар и друштво за управљање дужни да приликом извршавања својих послова и дужности поступају са пажњом доброг стручњака, у складу са начелом савесности и поштења, независно и искључиво у интересу УЦИТС фонда и чланова фонда. Депозитар не сме обављати друге послове који могу довести до сукоба интереса између УЦИТС фонда, чланова фонда или друштва за управљање и депозитара, односно уколико није функционално и хијерархијски спроведено одвајање послова депозитара од осталих послова који би могли довести до сукоба интереса. Додатно, депозитар је дужан да чува имовину УЦИТС фонда одвојено од имовине депозитара и осталих клијената депозитара. У случају стечаја или ликвидације депозитара или одузимања дозволе за рад депозитара, друштво за управљање је дужно одмах да раскине уговор о обављању услуга депозитара и прибави претходну сагласност Комисије за закључење уговора са новим депозитаром.

Члан 103. Закона прописује услове под којима депозитар може делегирати само послове чувања имовине другој кредитној институцији.

Члан 104. Закона прописује да депозитар може делегирати послове депозитара само уз претходну сагласност Комисије.

Члан 105. Закона прописује да у случају делегирања послова депозитара на трећа лица, правила УЦИТС фонда, морају да садрже опис свих послова које је депозитар делегирао на трећа лица, списак свих трећих лица са којима депозитар има закључен уговор о делегирању, као и потенцијалних сукоба интереса који из таквог делегирања могу настати, и изјаву депозитара да ће такви ажурирани подаци бити доступни члановима на њихов захтев.

Члан 106. и 107. Закона прописује одговорност депозитара према друштву за управљање и члановима, за губитак финансијских инструмената, у случају делегирања својих послова на трећа лица, као и услове под којима се депозитар може ослободити

такве одговорности.

Члан 108. Закона прописана је обавеза депозитара да Комисији на њен захтев доставља документацију потребну за обављање њене делатности, као и обавеза депозитара да о евентуалним кршењима одредаба Закона, правила УЦИТС фонда или проспекта, обавести Комисију без одлагања.

Члан 109. Закона прописује правила у вези са сачињавањем извештаја ревизора.

Члан 110. Закона прописује које податке је депозитар дужан да чува као пословну тајну.

Чл. 111. до 114. Закона дефинишу поступак и услове за промену депозитара, као и овлашћења Комисије у том поступку.

Глава VI. Закона уређује надзор над пословањем друштва за управљање, УЦИТС фонда, депозитара и осталих субјеката.

Члан 115. Закона прописује да Комисија врши континуирани и непосредни надзор над спровођењем овог закона, доноси подзаконске акте за извршавање овог закона за које је овлашћена и води Регистар друштава за управљање, Регистар УЦИТС фондова и Регистар дозвола издатих за обављање послова депозитара. У вршењу своје надлежности Комисија доноси решења која су коначна, против којих се може покренути управни спор.

Члан 116. Закона прописује да Комисија врши надзор над пословањем друштава за управљање и УЦИТС фонда, као и надзор над обављањем услуга депозитара у смислу овог закона. Комисија по службеној дужности спроводи поступак надзора и над лицима која пружају услуге и обављају делатности друштва за управљање, односно депозитара без дозволе.

Члан 117. Закона уређује мере које Комисија предузима када у поступку надзора друштва за управљање, УЦИТС фонда и депозитара утврди незаконитости, односно неправилности у пословању.

Члан 118. Закона уређује ситуације када Комисија доноси решење о одузимању дозволе за рад друштву за управљање.

Глава VII. Закона уређује страна друштва за управљање и инвестиционе фондове.

Члан 119. Закона уређује да су страна друштва за управљање и УЦИТС фондови који намеравају да прикупљају средства у Републици, дужна да добију дозволу и послују у складу са овим законом.

Глава VIII. Закона регулише казнене одредбе, односно кривична дела, привредне преступе и прекршаје (чл. 121. до 129.).

Глава IX. Закона уређује прелазне и завршне одредбе.

Члан 130. Закона уређује одложену примену члана 16. ст. 2. и 3. овог закона до дана пријема Републике Србије у Европску унију.

Члан 131. Закона уређује обавезу друштава за управљање која управљају отвореним инвестиционим фондовима у складу са Законом о инвестиционим фондовима ("Службени гласник РС", бр. 46/06, 51/09 31/11 и 115/2014), да у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање и опште акте, односно пословање фондова којима управљају, са одредбама овог закона..

Члан 132. Закона прописује да кредитне институције које су од Комисије добиле дозволу за обављање делатности кастоди банке у складу са Законом о инвестиционим фондовима ("Службени гласник РС", бр. 46/06, 51/09 31/11 и 115/2014), настављају да

обављају послове депозитара у складу са овим законом и да су дужне да у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање и опште акте са одредбама овог закона.

Члан 133. Закона прописује да ће се прописи за спровођење овог закона донети у року од шест месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 134. Закона прописује да ће се поступци, који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончати по одредбама Закона о инвестиционим фондовима.

Члан 135. Закона прописује да даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о инвестиционим фондовима ("Службени гласник РС", бр. 46/06, 51/09 31/11 и 115/2014).

Члан 136. Закона прописује ступање на снагу и почетак примене Закона.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

- Одређење проблема које Нацрт закона треба да реши

Овим законом даје се законодавни и институционални оквир за регулисање оснивања, функционисања, пословања и извештавања друштава за управљање УЦИТС фондом, организовање УЦИТС фонда, начина улагања и ограничења улагања имовине УЦИТС фонда, послова депозитара УЦИТС фонда, као и адекватнијег и ефикаснијег регулисања мера надзора друштва за управљање, УЦИТС фонда и депозитара.

Претходно важећи Закон о инвестиционим фондовима имао је за циљ стварање темеља за организовање, оснивање и функционисање инвестиционих фондова, као новог облика институционалних инвеститора на тржишту капитала у Републици Србији, као и обезбеђивање стабилнијег и сигурнијег пословања инвестиционих фондова у условима глобалне финансијске кризе, која је у претходном периоду захватила и наше финансијско тржиште. Досадашње измене Закона су, као што се и очекивало, допринеле стабилнијем, рационалнијем и сигурнијем пословању друштава за управљање и инвестиционих фондова, као и ефикаснијем надзору надлежног органа у поступку примене закона.

Међутим, домаће тржиште капитала је остало недовољно развијено, са константним недостатком квалитетног тржишног материјала, односно финансијских инструмената у које би инвеститори могли да улажу, а велики део имовине под управљањем домаћих инвестиционих фондова уложен је у депозите код банака, што свакако није сврха постојања и пословања оваквих институција колективног инвестирања у преносиве хартије од вредности.

Истовремено, Влада Републике Србије је на седници одржаној 12. октобра 2017. усвојила Преговарачку позицију за Поглавље 9 - Финансијске услуге, у оквиру које је

подпоглавље 9.4 - Тржиште хартија од вредности и инвестиционе услуге. Усвајањем Преговарачке позиције за ПГ 9, прихватили смо обавезу да домаћи правни оквир у области инвестиционих фондова потпуно усагласимо са Директивама UCITS IV и UCITS V које се односе на институције за колективне инвестиције у преносиве хартије од вредности. Рок за потпуно усклађивање је трећи квартал 2021. године.

Имајући у виду евидентно отежане услове пословања учесника на тржишту капитала с једне стране, као и неопходност даљег усаглашавања са поменутиим директивама ЕУ из ове области у оквиру спровођења процеса придруживања ЕУ, са друге стране, указала се потреба за изградом новог Закона.

- Циљеви који се постижу његовим доношењем

Основни циљ доношења овог закона је регулисање друштава за управљање УЦИТС фондовима и УЦИТС фондова на начин адекватан условима домаћег тржишта капитала, уз узајамно усаглашавање оба закона који уређују субјекте за заједничка улагања и даље усклађивање домаћег правног оквира са међународним прописима из ове области, а истовремено имајући у обзир потребе праксе и захтеве учесника на домаћем тржишту. У намери да се обезбеди већи степен заштите од ризика и поврати поверење инвеститора, извршено је додатно прецизирање услова оснивања, пословања и извештавања друштава за управљање, прецизирање имовине у коју је дозвољено улагати укључујући ограничења и изузетке од ограничења, детаљније су уређени политика управљања ризицима инвестиционог фонда, политика награђивања, услуге и одговорност депозитара и надзорна овлашћења Комисије. Већи степен сигурности заједно са увођењем нових форми и структура организовања ових фондова, последично би могло да учини домаће тржиште капитала атрактивнијим за домаће и стране инвеститоре и допринесе његовом развоју.

Наиме, у претходном периоду, као последица глобалне финансијске кризе која је захватила и домаће тржиште капитала дошло је до драстичног пада промета на домаћем тржишту капитала, као и до значајног смањења броја тржишних учесника.

Пад тржишне активности и поверења инвеститора у домаће тржиште капитала условили су негативну тенденцију у кретању резултата пословања друштава за управљање отвореним инвестиционим фондовима, у смислу пада вредности остварених прихода и смањења укупне билансне активе.

У циљу транспарентног пословања и адекватне информисаности инвеститора, детаљно је уређено извештавање друштава за управљање и прописани су подаци које је друштво за управљање дужно да достави уз годишњи финансијски извештај.

У смислу адекватности капитала, задржане су одредбе претходног закона да Комисија подзаконским актом може прописати другачији начин утврђивања адекватности капитала када је дошло до значајне промене у пословању друштва за управљање, што ће се утврђивати на основу финансијских резултата пословања друштва.

Имајући у виду неопходност високе ликвидности имовине фонда у смислу способности реализације захтева чланова за откупом инвестиционих јединица, и овим законом је експлицитно предвиђено да имовина фонда не сме бити употребљена за давање или гарантовање зајмова у корист трећих лица.

Из истих разлога, граница укупног нивоа задуживања друштва за управљање у име фонда у циљу одржавања потребног нивоа ликвидности је 10% вредности имовине фонда, што је у потпуности усаглашено са Директивом.

Имајући у виду решења предвиђена директивама, задржане су одредбе претходног закона које детаљније прописују да друштву за управљање, приликом обављања послова управљања портфолиом за клијента у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, није дозвољено улагање средстава из портфолиа за куповину инвестиционих јединица отвореног фонда без претходне сагласности клијента.

Овим законом је извршено даље усаглашавање са директивама одредби које се односе на врсту имовине у коју УЦИТС фонд може улагати прикупљена средства, а нарочито у делу који уређује ограничења улагања у поједине облике финансијске имовине.

У циљу олакшавања услова пословања друштава за управљање у условима скромне понуде тржишног материјала и систематског смањења вредности имовине под управљањем, овај закон, предвиђа могућност улагања и до 100% нето имовине УЦИТС фонда, уз претходну сагласност Комисије, у преносиве хартије од вредности и инструменте тржишта новца чији је издавалац или за које гарантује Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе Републике, Народна банка Србије, држава чланица, јединица локалне и регионалне самоуправе државе чланице, треће државе или јавно међународно тело коме припадају једна или више држава чланица под одређеним условима, што је, између осталог, прописано и релевантном Директивом.

У односу на претходни закон, допуњене су одредбе које се односе на правила пословања УЦИТС фонда и проспекат УЦИТС фонда, а из разлога транспарентне инвестиционе политике фонда и додатне заштите инвеститора.

У предложеном закону посебно је издвојено и прецизније уређено управљање ризицима, али не представља нову обавезу друштвима за управљање, будући да су у оквиру правила пословања УЦИТС фонда, већ имали обавезу дефинисања политике управљања ризицима.

Нови закон, ради веће сигурности инвеститора и стабилности финансијског система, уређује и политику награђивања вишег руководства и свих других лица чије пословне активности имају значајан утицај на профил ризичности друштва за управљање и инвестиционих фондова којима управља, и прописује обавезу друштва за управљање да успостави и спроводи политику и праксу награђивања која одражава и промовише ефикасно управљање ризицима и спречава преузимање ризика који нису у складу са профилом ризичности, правилима или проспектом УЦИТС фондова којима управља или нарушавају обавезу друштва за управљање да делује у најбољем интересу УЦИТС фонда. Политика и пракса награђивања мора бити наведена и у проспекту УЦИТС фонда.

Овим законом се дозвољава, поред административних и маркетиншких послова, делегирање и послова управљања имовином отвореног фонда на правна лица која већ поседују дозволу надлежног органа за пружање те врсте услуга и само уз дозволу Комисије.

Такође, ради заштите интереса чланова фонда, прецизирано је да у случају спајања фондова, сви трошкови који настају у вези са тим (правни, административни или саветодавни) не могу пасти на терет чланова фонда.

Закон нуди могућност организовања кровног фонда који није правно лице и састоји се од два или више подфондова, који могу имати различите инвестиционе циљеве и инвестициону политику и сматрају се посебним УЦИТС фондовима у смислу обавеза из овог закона. Међутим, за подфондове кровног фонда не усвајају се посебна правила пословања, нити се израђују посебни проспекти, него су специфичности свакога подфонда одређени правилима пословања и проспектом кровног УЦИТС-а, а члан једног подфонда може прећи у други подфонд у оквиру истог кровног фонда, без додатних улазних и излазних накнада. Оваквим решењем пружа се могућност смањења трошкова и за друштва за управљање и за потенцијалне инвеститоре, или чланове подфондова.

Уводи се и структура главног и пратећег УЦИТС фонда, код које ће, уз дозволу Комисије, пратећи УЦИТС фонд моћи да улаже најмање 85% своје имовине у главни УЦИТС фонд, и на тај начин, консолидацијом имовине мањих инвестиционих фондова у портфолио једног већег, имати могућност ефикаснијег приступа различитим тржиштима и остваривања већих приноса на уложена средства за своје инвеститоре, уз истовремено смањење оперативних трошкова и трошкова трговања.

Имајући у виду да је Република Србија у поступку приступних преговора са Европском Унијом, и да смо прихватили обавезу да домаће прописе потпуно хармонизујемо са релевантним европским прописима до краја трећег квартала 2021. године, у овом закону уводимо опште прихваћене појмове депозитар и услуге депозитара уместо претходно коришћених кастоди банка и кастоди услуге. Појам депозитар је шири и самим тим је адекватнији, с обзиром да га користе и европски прописи који предвиђају могућност да услуге депозитара, поред кредитних институција/банака, пружају и друге финансијске институције које су предмет пруденцијалног надзора и које подлежу континуираном праћењу пословања. У овом тренутку Закон задржава одредбе које уређују да само кредитне институције, односно банке могу бити депозитари у Републици Србији, али је процењено да је неопходно даље постепено усклађивање и прилагођавање домаће индустрије фондова прописима који ће бити обавезујући моментом уласка у Европску Унију.

Водећи рачуна о тренутном стању на домаћем тржишту, у овом закону је прописано да ће у периоду до уласка у ЕУ, бити могуће делегирати послове чувања имовине на домаће и стране банке, уколико су испуњени прописани услови и уз претходну сагласност Комисије. Овакво решење је предложено из практичних разлога, односно пре свега имајући у виду да и сада, у ситуацији када фондови улажу у имовину у иностранству, депозитари поверавају, односно делегирају посао чувања имовине суб-кастодиану (кредитној институцији) која има дозволу у тој земљи, али то није било уређено законом. Уређивањем делегирања на начин предложен у Закону, обезбедиће се већи ниво сигурности, контроле и одговорности, с обзиром да је предвиђено вршење надзора, у складу са надлежностима, како од стране Народне банке Србије тако и од стране Комисије, као и да на одговорност депозитара не утиче чињеница да су послови делегирани.

Предлогом закона, у оквиру надзорних овлашћења Комисије, између осталог, прецизиране су мере надзора које Комисија може предузети ако у поступку надзора

друштва за управљање, УЦИТС фонда и депозитара утврди незаконитости, односно неправилности у пословању, као и околности за одузимање дозволе за рад друштву за управљање.

Овим предлогом се уводи и обавеза друштва за управљање да утврди поступке и мере којима би се обезбедила одговарајућа процедура у поступању по притужбама чланова УЦИТС фонда, као и да не постоје ограничења у погледу остваривања права чланова УЦИТС фонда. Сходно наведеном, у Закону је прецизирано да се спорови између друштва за управљање и чланова УЦИТС фондова којима управљају, решавају у судском или вансудском поступку.

Поред наведених понуђених решења која омогућавају транспарентније пословање, бољу информисаност и већи степен заштите инвеститора, овај закон настао је и као резултат усаглашавања појединих одредаба са другим релевантним законима који регулишу област тржишта капитала и инвестиционих услуга, као што су, пре свега нови Закон о алтернативним инвестиционим фондовима, Закон о тржишту капитала и Закон о привредним друштвима. Између осталог, у циљу терминолошког усклађивања појмова као што су блиска повезаност, финансијска институција, финансијски инструмент, преносиве хартије од вредности, регулисано тржиште, мултилатерална трговачка платформа (МТП), ОТЦ тржиште, кредитна институција, правне последице осуде, клиринг и салдирање и инсајдерске информације, овај закон упућује на дефиниције наведених појмова у Закону о тржишту капитала.

- Које су друге могућности за решавање проблема?

Имајући у виду чињеницу да се предложеним законом прописују одредбе које уређују пословање друштава за управљање УЦИТС фондовима, УЦИТС фондове и депозитаре, чије се пословање искључиво регулише законом, не постоји друга могућност регулисања понуђених решења.

Поред тога, из разлога спровођења процеса придруживања ЕУ и усаглашавања домаћих прописа са прописима Европске уније у оквиру Националног програма за усвајање прописа Европске уније (НПАА), предвиђено је и даље усаглашавање важећег Закона о инвестиционим фондовима са релевантним директивама из ове области. У том смислу предложени Закон представља даље усклађивање са европским директивама УЦИТС IV И УЦИТС V у мери у којој дозвољава тренутни степен развоја домаћег финансијског тржишта.

- Зашто је доношење акта најбоље за решавање проблема?

Предложене одредбе се односе на материју која се искључиво регулише законом.

- На кога ће и како највероватније утицати решења у Закону?

Овај закон ће имати позитиван утицај на пословање УЦИТС фондовима, саме УЦИТС фондове, депозитаре, Комисију која врши надзор над спровођењем овог закона, инвеститоре, односно домаће финансијско тржиште у целини.

Закон уређује оснивање и пословање друштава за управљање УЦИТС фондовима, односно услове за издавање дозволе за рад, правну форму и организациону структуру,

основне и додатне делатности, сарадњу са депозитарима и ревизорима и све друге обавезе значајне за ефикасно и стабилно пословање.

Предложена решења, са друге стране, додатно штите интересе клијената - чланова фонда у смислу да је детаљније дефинисан систем управљања ризицима код улагања имовине фонда, прецизније уређен систем награђивања свих лица која учествују у управљању или су запослени у друштву за управљање фондом а чије пословне активности и одлуке утичу на ниво ризичности улагања имовине УЦИТС фонда.

Овај закон прописује прецизне одредабе које уређују овлашћења Комисије у вршењу надзора и доприносе бољој примени Закона.

Већи степен заштите од ризика и сигурности инвеститора, уједначене одредбе и терминологија са прописима Европске уније, могу учинити наше тржиште капитала атрактивнијим за домаћа и страна улагања.

- Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди посебно малим и средњим предузећима?

Примена овог закона неће изазвати издвајање додатних трошкова ни грађанима ни привреди.

- Да ли доношење закона стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Закон самим даљим усклађивањем са прописима Европске уније и целисходнијим прописивањем врста имовине у коју инвестициони фонд може улагати прикупљена средства, додатно ће стимулисати оснивање нових друштава за управљање, односно УЦИТС фондова, што ће свакако подстаћи и тржишну конкуренцију.

Поред тога, предложене одредбе које се тичу веће заштите инвеститора у смислу садржине проспекта, правила пословања УЦИТС фонда, ограничења улагања имовине фонда и управљања ризицима, ограничења награђивања запослених у друштву за управљање, као и захтев за достављањем додатних информација уз годишње финансијске извештаје, у циљу веће транспарентности пословања друштава за управљање, позитивно ће утицати на враћање поверења инвеститора у домаће тржиште капитала, а самим тим и на даљи развој тржишта.

- Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Нацрту закона?

У раду Радне групе активно учешће узело је 13 институција и представника приватног сектора, и то:

А) Државне институције:

- 1) Министарство финансија - Сектор за финансијски систем;
- 2) Министарство привреде;
- 3) Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- 4) Кабинет министра без портфеља за иновације и технолошки развој;
- 5) Кабинет председнице Владе;

- 6) Народна банка Србије;
- 7) Комисија за хартије од вредности;
- 8) Пореска управа.
- Б) Учесници на тржишту:
- 9) Београдска берза;
- 10) Привредна комора Србије;
- 11) Удружење банака Србије;
- В) Страни консултанти
- 12) Савет страних инвеститора FIC (Foreign Investors Council);
- 13) USAID.

Од тренутка оснивања, учесницима у раду Радне групе више пута су послати материјали и прелиминарни нацрти ових закона, и свима је дата могућност да се изјасне и да доставе своје примедбе, коментаре и сугестије на предложене одредбе.

Сви достављени коментари, примедбе и сугестије су анализирани у смислу усклађености са међународним стандардима и директивама, домаћим законима који регулишу предметну материју и потребама праксе, а у циљу дефинисања сврсисходних нацрта ових закона, који ће, у овом тренутку, представљати најадекватнија решења за Републику Србију. Заједничким напором свих заинтересованих страна усаглашени су предлози одредби новог Закона.

У складу са Закључком 05 Број: 011-3069/2019 Одбора за привреду и финансије Владе Републике Србије од 27. марта 2019. године, Министарство је спровело Јавну расправу о Нацрту закона о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, у периоду од 29. марта до 17. априла 2019. године.

Нацрт закона, заједно са Образложењем, Програмом јавне расправе и Закључком Одбора за привреду и финансије Владе Републике Србије, био је постављен на интернет презентацији Министарства и на Порталу еУправе. Сви заинтересовани су били у могућности да преузму текст Нацрта закона и упознају се са предложеним решењима, као и да доставе примедбе, предлоге и коментаре. Извештај о спроведеној јавној расправи и табела са достављеним предлозима и коментарима, и одговорима Министарства са образложењем прихватања или не прихватања предлога, објављени су на интернет презентацији Министарства 24. априла 2019. године.

-Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта?

У поступку примене овог закона Комисија има обавезу да усагласи своја подзаконска акта са одредбама овог законом у року од шест месеци од његовог ступања на снагу и да, на одговарајући начин, о томе обавести учеснике на тржишту.

Исто тако, друштва за управљање инвестиционим фондовима и депозитари имаће обавезу да ускладе своја акта у року од девет месеци, од дана ступања на снагу одредби закона.